

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt Selçuk** tarafından Anayasa'nın 98'inci İchtüzüğün 96'ıncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırmasını arz ederim.

Dr. Habip EKSİK

Iğdır Milletvekili

Türkiye'yi de etkisi altına alan COVID19 salgını ile pandemi tedbiri olarak 17 Nisan'da işverenlere işten çıkarma yasağı ve sınırsız ücretsiz izin hakkı getirilmiştir. Bu kapsamda 7244 sayılı Kanun ile 4857 İş Kanuna Geçici 10. Madde eklenerek salgın süresince iş sözleşmesinin fesihleri yasaklanmıştır. Bunun tek istisnası olarak 4857 Sayılı İş Kanunun 25. Maddesinde yer alan " ahlak ve iyi niyete uymayan nedenler" kabul edilmiştir. Çalışanlar bu kodla işten çıkarıldıklarında işsizlik maaşından mahrum bırakılmakta ve ahlaksızlıkla töhmet altında kalmaktadırlar. Salgın döneminde bu sebeple çok fazla mağduriyet ortaya çıkarmıştır. Salgın döneminde ortaya çıkan bu durum telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurmaya devam etmektedir. İşverenler hiç bir koşulu oluşmadan ücretsiz izini çok sık bir şekilde kullanarak 3 milyondan fazla emekçiyi açlık sınırının kat kat aşağısında yaşamaya mahkum etmiştir. Aynı zamanda isten çıkarma yasağında emekçileri işten atmak için 25/2 maddesini pandemi süresince bazen gerekçelendirmeden, bazen iftiralar karşısında hakkını arayan sendika üyesi emekçileri kod29 la tazminatsız bir şekilde iş sicilini bozarak işten atmıştır.

İstanbul Haramidere'de bulunan Sinbo firmasına ait fabrika çalışanlarına yönelik firma yetkilileri tarafından baskı, mobing ve insani olmayan şartlarda çalışma koşulları dayatılmış uzun süre gündemde kalmış, bu durum milletvekilleri arkadaşlarım tarafından meclis gündemine taşınmış ve Bakanlığınızın görevlendirdiği Çalışma Bölge Müfettişliği fabrikaya gelerek denetim yapmıştır. Denetimin ardından Sinbo yönetiminin ücretsiz izni sendikal faaliyeti engellemek adına kullandığını tespit etmiş aynı gün geriye dönük hak kayıpları giderilerek iş başı yapılmasına karar verilmiştir. Bu aşamalardan sonra tarafımıza yansıyan ve gündemde olan iş başı yapılan günden itibaren Sinbo yönetiminin mobbing (hakaret ve tehdit) uygulayarak emekçilerin anayasal hakkı olan sendikal faaliyetlerini engellemeye çalıştığının devam ettiği kanısı mevcuttur.

Sinbo yönetimine durum bildirilmesine rağmen hukuki hiçbir dayanak olmamasına rağmen DİLBENT TÜRKER 25/2 (Kod 29) maddesi kullanılarak işten çıkarılmıştır. 25 /2 (Kod 29) özellikle pandemi süresinde 7244 nolu yasa ile işten atma yasağını işverenler 25/2 maddesi ile delmiş olup birçok iş yerinde kötü koşulların düzeltilmesini isteyen ve sendikalaşan emekçilere dönük hukuksuzca kullanmaya da devam etmekte oldukları anlaşılmaktadır. İşverenlerin gerek yasalara uymayarak gerek ucu açık yasalara sırtını dayayarak sendikalaşmaya engel olduğu özellikte pandemi süresince 25/2 maddesi (kod29) sık sık haksız ve hukuksuz bir şekilde sendikalaşan emekçilere dönük kullanıldığı kamuoyuna sık sık yansımakta ve ciddi mağduriyetlere sebep olmaktadır.

Bu Bağlamda;

- 1- Anayasa ile tanımlanmış sendikalaşma ve örgütlenme hakkı Sinbo firması yöneticileri tarafından niçin kısıtlanmaktadır?
- 2- Sinbo firmasına Emekçilere yönelik mobing, psikolojik baskı, işten atma suçları işlenmektedir. Sömürü ve kölelik koşullarının yaşatıldığı Sinbo firmasına yönelik bakanlığınız tarafından açılmış bir soruşturma mevcut mudur? Olacak mıdır?
- 3- 7244 sayılı yasa hak gaspına sebep olmaktadır, emekçi aleyhine olan bu yasa iptal edilecek midir?
- 4- Sinbo fabrikasında emekçilerin sendikalı oldukları için ücretsiz izne çıkartıldıkları ve mobinge maruz kaldıkları iddiası doğru mudur? Ayrıca emekçilerin keyfi bir şekilde ücretsiz izne zorlandıkları ve adreslerine “ücretsiz izne ayrıldıkları” bilgisi gönderildiği doğru mudur?
- 5- Fabrikalarda Koronavirüs tanısı konulan emekçilerin çalıştığı bölümler başta olmak üzere tüm fabrikada genel karantina önlemlerinin alınması ve emekçilerin ücretli izne çıkarılması sağlanacak mıdır?
- 6- Türkiye genelinde pandemi döneminde KOD 29 gerekçesi ile işten çıkarılan çalışan sayısı kaçtır? Bu sayının aylara, cinsiyete göre dağılımı nasıldır?
- 7- Çalışan şikayetleri dikkate alınarak işverenler hakkında başlatılan herhangi bir soruşturma var mıdır? 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 yıllarında Kod 29 gerekçesi ile işten çıkartılan çalışanların toplam itiraz sayısı kaçtır?
- 8- Asıl çıkarma gerekçesinin farklı olduğunun anlaşıldığı durumlarda, bu işlemi yaptığı tespit edilen işverenler hakkında cezai işlem uygulanmakta mıdır? Cezai işlemler nelerdir? Cezai işlem uygulanan işyeri ve işveren sayısı kaçtır?

- 9- Kamuoyuna yansıyan ve toplu işten çıkartmaların olduğu işyerleri hakkında herhangi bir denetim yapılmış mıdır?
- 10- Toplu işten çıkartmaların olduğu işyerleri ile ilgili basın açıklaması, yürüyüş ya da grev yapmak isteyen emekçilere onlarca defa polis müdahalesinin olduğu basına yansımıştır. Çalışanların yasal haklarını kullanması yasak mıdır?
- 11- Kod29'un kullanılması ile işten çıkarma yapan firmalar incelenmiş midir? İncelendiyse kod29 için haklı gerekçe kullanılma oranı nedir? Haksız uygulamanın tespiti halinde ilgili iş yerlerini uygulanan, uygulanacak cezai işlemler nelerdir? Uygulanacak mıdır?
- 12- KOD 29 gerekçesi ile haksız işten çıkarıldığı tespit edilen DİLBENT TÜRKER gibi emekçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi, haklarının iadesi için Bakanlığınızın bir çalışması mevcut mudur? Olacak mıdır?